ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΩΜΟΡΦΙΑ

ΜΙΛΤΩ

Ἡ ἱστορία τῆς ὡραίας Μιλτῶς ποὺ σκλάβωσε τὶς καρδιὲς τριῶν βασιλέων — Ὁ Ἑρμότιμος, ὁ γιατρὸς καὶ τὰ ρόδα τῆς Ἀφροδίτης. — Ἡ Ἑλληνίς αἰχμάλωτος μπροστὰ στὸν Κύρο. — Ἡ Μιλτὼ στὴν ἐν Κουνάξοις μάχην. — Ἱέρεια στὸν ναὸν τῆς Ἀναϊτιδος! — Ὁ θηριώδης ἔρως τοῦ Δαρείου κ.λ.π.

Μιὰ ἀπὸ τὶς πλουσιώτερες ἐμπορικὲς πόλεις τῆς ἀρχαίας Ἰωνίας ἦταν καὶ ἡ Φώκαια, κοντὰ στὰς ἐκβολὰς τοῦ περιφήμου Πακτωλοῦ, τοῦ ὁποίου ἠάμμος ἦταν ἀνακατωμένη μὲ χρυσάφι. Καὶ στὴν πόλιαὐτὴ γεννήθηκε ἕνα ἀπὸ τὰ ἐξαίσια πλάσματα τῆς Ἑλληνικῆς ὀμορφιᾶς καὶ εὐφυΐας. Οἱ ποιηταὶ τὴν εἶχαν ὀνομάσει «Νέα Ἀσπασία» τὸ ἀληθινὸ ὄνομά της ὅμως ἦταν Μιλτώ. Τριῶν Βασιλέων εἶχε πληγώσει τὶς καρδιές. Πρῶτα τοῦ σατράπου τῆς Λυδίας Κύρου τοῦ Νεωτέρου, ἔπειτα τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξη βασιλέως τῆς Περσίας καὶ τέλος τοῦ υἱοῦ τοῦ ἡγεμονίδου Δαρείου. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ τετραπέρατη αὐτὴ Μιλτὼ ἀγαπιόταν οἰκογενειακῶς ἀπὸ ἀδελφὸ σὲ ἀδελφὸ καὶ ἀπὸ πατέρα σὲ γυιό. Ἡ ἱστορία της εἶνε ἀρκετὰ περίεργη. Ἡ Μιλτὼ ἦτανε κόρη τοῦ Ἑρμοτίμου «ἀνδρὸς ἐλευθέρου», ἀλλὰ πτωχοῦ. Ἡ μητέρα της, λέγει ὁ Αἰλιανός, ἀπέθανε, «ἐν ὠδῖσιν», δηλαδὴ στὴ γέννα. Ὅταν ἡ Μιλτὼ ἦταν μικρούλα ἀκόμη, τῆς φανερώθηκε κάτω ἀπὸ τὸ σαγόνι ἕνα πρήξιμο, ἕνας ὄγκος ποὺ τὴν ἀσκήμιζε. Ἡ μικρὴ φιλάρεσκη ἐκοίταζε τὸ προσωπάκι της στὸ μεταλλικὸ καθρέφτη κ' ἔκλαιγε. Ὁ πατέρας της τὴν ἐπῆγε σὲ γιατρὸ χειροῦργο, ὁ ὁποῖος γιὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν Μιλτούλα ἀπὸ τὸν ὄγκο ἐζήτησε ἀμοιβὴ τρεῖς στατῆρες. Ποῦ νὰ βρῇ τόσα χρήματα ὁ καϋμένος ὁ Ἑρμότιμος; Καὶ ἡ μικρὴ κλαμένη, νηστική, ἔπεσε στὸ κρεββατάκι της καὶ ἀποκοιμήθηκε. Τότε, λέει ὁ μῦθος, φάνηκε στ' ὄνειρό της ἐν' ἄσπρο περιστέρι ποὺ πῆρε μορφὴ ὡραίας γυναικὸς καὶ τῆς εἶπε:

— Ἄφησε τοὺς γιατροὺς καὶ τὰ γιατρικά τους, πάρε ρόδα ἀπὸ τὰ στεφάνια τ' ἀφιερωμένα στὴ θεὰ Ἀφροδίτη, κοπάνισέ τα καὶ βάλε τα ἐπάνω στὸ πρήξιμο!..

Ἡ Μιλτὼ ξύπνησε κι' ἔτρεξε στὸ ναὸ τῆς Ἀφροδίτης νὰ πάρῃ τριαντάφυλλα. Μὲ τὸ γιατρικὸ αὐτὸ ἡ μικροῦλα ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τὸν ἄσχημο ὄγκο καὶ ξανάγεινε «ἡ καλλίστη τῶν παρθένων».

Εἶχε τὰ μαλλιὰ μελίχρουσα καὶ κατσαρά, μάτια μεγάλα, μύτη λιγάκι καμπουρωτή, αὐτάκια μικρούτσικα, δέρμα ἁπαλό, χρῶμα ρόδινο, χείλη κερασένια καὶ δοντια λευκότερ' ἀπὸ τὸ χιόνι. Ἡ φωνή της ἦταν γλυκειὰ καὶ ἁπαλή, σὰν τὴ φωνὴ μυθολογικῆς Σειρῆνας. Λὲν εἶχε τὴ σηνειθισμένη στὶς γυναῖκες πολυπραγμοσύνη καὶ περιέργεια. Τὰ λόγια της λίγα, ἀλλὰ καθαρὰ καὶ ἔξυπνα.

Ἡ Μιλτὼ ἦταν δεκαεπτὰ ἐτῶν παρθένος, ὅταν ἕνας στρατηγὸς τοῦ Κύρου τὴν ἔφερε μπροστὰ στὸν κύριό του αἰχμάλωτη μαζὶ μὲ τρεῖς ἄλλες. Ἡ Μιλτὼ φοροῦσε ἕνα ἁπλὸ φόρεμα, εἶχε τὸ πρόσωπο καθαρὸ καὶ τὴν κόμη χτενισμένη χωρὶς ἐπίδειξι. Ὅταν προσῆλθαν ὁ Κύρος ἐδειπνοῦσε. Περνῶντας μπροστά του, καθεμιὰ ἐχαμογελοῦσε μὲ προσποιητὴ φαιδρότητα. Μόνο ἡ Μιλτὼ κρατοῦσε μὲ σεμνότητα τὰ μάτια της πρὸς τὰ κάτω, μιὰ κοκκινάδα σκέπαζε τὰ παρθενικὰ μάγουλά της καὶ τὰ μάτια της ἦταν γεμᾶτα δάκρυα. Ἐνῶ ἡ τρεῖς ἄλλες φτειασιδωμένες καὶ φανταχτερὰ ντυμένες.

Ὁ Κύρος τὶς διέταξε νὰ καθήσουν γιὰ νὰ «διασκοπήσῃ» τὰ μάτια τους, τὰ μάγουλα καὶ τὰ δάχτυλα. Καὶ ἡ μὲν τρεῖς ἄλλες τὰ ἐδέχοντο, ἡ Μιλτὼ ὅμως δὲν ἐπέτρεψε καθόλου στὸν Κύρο νὰ τὴν ἀγγίξῃ. Τότε ἐκεῖνος ἐγύρισε στὸ στρατηγὸ καὶ τοῦ εἶπε: «Μίαν ταύτην μόνον ἐλευθέραν καὶ ἀδιάφθορον ἤγαγες, αἱ δὲ λοιπαὶ καπηλικῶς ἔχουσι».

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Κύρος ἀγάπησε μὲ περιπάθεια τὴν Ἑλληνίδα καὶ ἀνταγαπήθηκε ἀπ' αὐτήν.

***

Στὰ 405 π. Χ. ἄναψε τρομερὸς πόλεμος μεταξὺ τῶν δύο παιδιῶν τοῦ Δαρείου περὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ Θρόνου. Τὰ στρατεύματα τοῦ Κύρου καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ ἀντιπάλου ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξου συνηντήθησαν κοντὰ στὰ Κούναξα ὅπου δόθηκε ἀποφασιστικὴ μάχη. Ὁ Κύρος ἐσκοτώθηκε καὶ ἡ Μιλτώ, ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε αἰχμαλωτίσθηκε. Ἦταν ἀπαρηγόρητη. Ὁ νικητὴς Βασιλεὺς τῆς εἶπε:

— Μὴν ἀπελπίζεσαι. Ὅπως σὲ ἀγαποῦσε ὁ ἀδελφός μου θὰ σὲ ἀγαπῶ κ' ἐγώ, γιατὶ καὶ μένα μὲ κατέκτησες μὲ τὰ θέλγητρά σου.

Καὶ ἔκτοτε ἔζοῦσε στὸ γυναικωνίτη του. Μιὰ μέρα τὴν εἶδε ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του Δαρεῖος ὁ νεώτερος καὶ εἶπε στὸν πατέρα του.

— Πατέρα μου, στὸ παλάτι μου ἔχω τριακόσιες ἑξῆντα γυναῖκες, ἀλλὰ σὰν αὐτὴ τὴν Ἑλληνίδα δὲν εἶνε καμμιά. Ζητῶ νὰ μοῦ τὴν παραχωρήσῃς.

Ὑπῆρχε νόμος στὴν Περσία νὰ μὴν ἀρνῆται καμμιὰ δυνατὴ χάρι ὁ ἡγεμὼν στὸ διάδοχό του. Ὁ γέρο Ἀρταξέρξης ἐπροσπάθησε νὰ τὸ ἀποφύγῃ, ἀλλὰ ὁ φαῦλος Δαρεῖος ἤθελε μὲ κάθε θυσία τὴ Μιλτώ. Καὶ ὁ γέρος ἀναστενάζοντας εἶπε: « — Καλά, παιδί μου, σοῦ τὴ δίνω. Ἀπὸ αὔριο εἶνε δική σου».

***

Τὸ ἴδιο βράδυ ὁ γέρος συνεννοεῖται μὲ τὴ Μιλτώ, καὶ ἡ ὡραία αἰχμάλωτη καταφεύγει στὸ ναὸ τῆς Θεᾶς Ἀναϊτιδος, φορεῖ τὸν ἱερὸ πέπλο καὶ γίνεται ἱέρεια τῆς Ἀφροδίτης αὐτῆς τῶν Περσῶν.

Ὅταν τὸ ἔμαθε ὁ διάδοχος, ἔγινε ἔξω φρενῶν ἐναντίον τοῦ πατέρα του ποὺ τὸν εἶχε ξεγελάσει μὲ τέτοιον τρόπο. Διοργανώνει λοιπὸν συνωμοσία, γιὰ νὰ τοῦ πάρῃ, μιὰ ὥρα πρωτήτερα τὸ Θρόνο καὶ ἔπειτα τὴν Μιλτὼ ἀπὸ τὸ ναό της...

Εἶνε περασμένα μεσάνυχτα. Οἱ συνωμόται μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ Δαρεῖο μπαίνουν κρυφὰ στ' Ἀνάκτορα. Ἀλλὰ ἡ φρουρά, ποὺ ξέρει τί πρόκειται νὰ συμβῇ — οἱ καταδότες δὲν λείπουν ποτέ — τοὺς περικυκλώνει καὶ τοὺς σκοτώνει. Ἀπὸ τοὺς πρώτους πέφτει νεκρὸς καὶ ὁ Διάδοχος.

Ἀνάβονται μεγάλοι πυροσί. Ὁ γέρο Βασιλεὺς ἔρχεται καὶ βλέπει τὸ γυιό του νεκρό, κυλισμένον στὸ αἷμά του. Γιὰ μιὰ στιγμή, ἡ καρδιά του συγκινιέται. Γρήγορα ὅμως λέει:

— Πηγαίνετε νὰ μοῦ φέρετε τὴ Μιλτώ μου. Πέστε της, ὅτι τώρα πειὰ δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνο ἀπὸ τὸ Δαρεῖο!...

Καὶ ἀποχωρεῖ στὸ θάλαμό του προσμένοντας. Ἀλλ' ἡ Μιλτὼ δὲν ἔρχεται, δὲν θέλει νὰρθῇ στὸ παλάτι ἐκεῖνο τῆς συμφορᾶς, ποὺ ἐξ αἰτίας της γίνηκε θέατρο αἱματηρῆς τραγῳδίας. Καὶ μένει γιὰ πάντα στὸ ναό, ἱέρεια τῆς θεᾶς Ἀναϊτιδος λευκοντυμένη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κανεὶς — οὔτε αὐτὸς ὁ Μέγας Βασιλεὺς — μπορεῖ νὰ τὴν ἀποσπάσῃ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Καὶ εἶπε ὁ θεὸς εἰς τὸν Ἀδὰμ ὅταν τοῦ ἀφαιροῦσε τὴν μίαν πλευρὰν γιὰ νὰ κάμῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν γυναῖκα:

— Κοιμήσου καλά, τέκνον μου. Εἶνε ἡ τελευταία φορὰ ποὺ θὰ κοιμηθῇς ἥσυχος.

***

Στὸ τραπέζι ὁ μικρὸς Οὐμπὸ θέλει νὰ μιλήσῃ.

— Πάψε, εἶπε ὁ πατέρας του. Τὰ παιδιὰ δὲν μιλοῦν πρὶν τελειώσῃ τὸ φαγητό.

Ἀφοῦ ἔφαγε ὁ μικρὸς τὸν ἐρώτησε ὁ πατέρας του τί ἤθελε νὰ εἰπῇ.

— Ὅταν ἐπῆγα στὴν ἀποθήκη κι' ἔβαλα κρασὶ στὶς μποτίλλιες ἀπὸ τὸ βαρέλι, ἔξέχασα νὰ κλείσω τὴν κάνουλα. Θὰ τρέχῃ ἀκόμα.

***

Μιὰ νεαρὰ χήρα ἀπαρηγόρητη δέχεται τὴν ἐπίσκεψη ἑνὸς ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ μακαρίτη.

— Πῶς, εἶπε αὐτός. Θὰ κλαῖτε σ' ὅλη τὴ ζωή σας τὸν κακομοίρη τὸν Ἀρνόλδο.

— Μάλιστα, εἶπε ἡ χήρα. Ἔχω ὡς τόσο μιὰ παρηγοριὰ μέσα στὸν καϋμό μου. Ὅτι τώρα ξέρω ποὺ περνάει ὅλες τὶς νύχτες του.

***

Ὁ Βικέντιος καὶ ὁ Εὐτύχιος ἐπῆγαν νὰ φᾶνε σ' ἑνὸς κουμπάρου τους. Ἐγέμισαν τὴν κοιλιά τους μέχρι διαρρήξεως.

— Εἶμαι δυστυχής, εἶπε ἔξαφνα ὁ Εὐτύχιος στὸ αὐτὶ τοῦ ἀδελφοῦ του.

— Γιατί;

— Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ φάω.

— Κάνε αὐτὸ ποὺ ἔκαμα ἐγώ. Βάλε ὅτι μπορεῖς στὶς τσέπες σου.

— Οὔτε αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάμω, εἶπε ἐκεῖνος.

— Γιατί;

— Γιατὶ τὶς ἐγέμισα.